

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

رساله دکتری سلامت باروری

طراحی و اجرای برنامه سلامت باروری برای دانشجویان مؤنث دانشکده علوم پایه
دانشگاه لرستان: مطالعه ای با رویکرد اقدام پژوهی

اساتید راهنما: دکتر زهرا بهبودی مقدم

دکتر سرور پرویزی

استاد مشاور: دکتر ناهید دهقان نیری

دانشجو: فاطمه یاری

خرداد ۱۳۹۴

چکیده

زمینه: دوره جوانی گذر به دوره بزرگسالی است و یکی از مهمترین دوره ها در زندگی یک فرد است که در طی این دوره رفتارهای جدیدی یاد گرفته می شود که توجه خاص و پرداختن به این دوره بخصوص در زمینه حیطه های سلامت باروری یکی از موارد مهم در ارتقای سلامت است. این مطالعه با هدف ارزیابی نیازهای سلامت باروری و جنسی دانشجویان در سنین جوانی و اجرای این رویکرد در دانشگاه لرستان انجام شد.

روش پژوهش: مطالعه حاضر با رویکرد اقدام پژوهی و بر اساس چرخه اقدام پژوهی انجام شد.

در ابتدا جهت ارزیابی مهمترین مشکلات سلامت باروری دانشجویان از روش مصاحبه های فردی عمیق و نیمه ساختار یافته به عنوان روش اصلی و آغازین برای جمع آوری داده ها استفاده شد و هر جلسه مصاحبه بین ۴۰ تا ۹۰ دقیقه، طول کشید و در مجموع ۲۵ جلسه مصاحبه فردی عمیق با ۲۵ مشارکت کننده انجام شد. جهت بدست آوردن اطلاعات غنی در مورد مسایل مربوط به سلامت باروری، علاوه بر مصاحبه ها، جلسه مصاحبه گروهی نیز در ۲ جلسه متمرکز انجام شد و ۱۰ مشارکت کننده جهت هر گروه دعوت شدند و هر جلسه گروه متمرکز بین ۷۵ تا ۱۲۰ دقیقه طول کشید. پژوهشگر مشکلات را از خلال مصاحبه با مشارکت کنندگان فوق استخراج و به صورت لیست تنظیم نمود. سپس جهت روشن نمودن دلایل شکل گیری آنها و راه حل های احتمالی، ۲ جلسه متمرکز گروهی با ۳۵ نفر از افرادی که بیشترین درگیری با مشکلات مورد نظر را داشتند، انجام شد. این تعداد شامل ۱۹ نفر از دانشجویان مؤنث دانشکده علوم پایه، ۶ نفر از مسئولین کلیدی دانشگاه لرستان، ۴ نفر از متخصصین بهداشت باروری، ۴ نفر از پرسنل دانشگاه لرستان و ۲ نفر از اساتید پروژه بود. سپس دو جلسه ۱۲۰ دقیقه ای با حضور تیم تحقیق و دانشجویان جهت اولویت بندی، تعیین نوع مداخله و قابل پذیرش و قابل انجام بودن آنها برگزار گردید و سپس برنامه راهکارهایی براساس کلیه مشکلات استخراج شده طراحی گردید. در مرحله بعد (مرحله اقدام یا اجرا) این راهکارها اجرا گردیدند. از طرفی برای انجام مداخله ها و ارزیابی اثر بخشی آنها، نیاز به طراحی پرسشنامه بود که با توجه به نتایج مطالعه کیفی و همچنین پرسشنامه های موجود، ساختار پرسشنامه اولیه طراحی گردید. این مطالعه با انجام یک چرخه کامل اقدام پژوهی به مدت ۱۶ ماه تا پایان اردیبهشت ۱۳۹۴ به طول انجامید.

یافته ها: تجزیه و تحلیل داده های بخش کیفی مطالعه با استفاده از تحلیل محتوا انجام گردید. ۳ درون مایه و ۷ طبقه حاصل از بخش کیفی مطالعه بود. درون مایه ها عبارت بودند از: تصور از باروری به عنوان

بارداری، تابو بودن مسایل جنسی، نبود ارتباط مناسب بین والدین و فرزندان. این یافته ها منشا مشکلاتی بود که در طی اقدام پژوهی و با تشکیل جلسات گروهی، در ۷ گروه عمده کمبود اطلاعات و آگاهی صحیح در مورد سلامت باروری، عدم توجه رسانه ها در ارتباط با مسایل سلامت باروری و جنسی، در دسترس نبودن کتب مربوط به سلامت باروری برای دانشجویان غیر پزشکی، موانع فرهنگی و شرم و حیا در مورد مسایل مربوط به سلامت باروری و جنسی، بی تفاوت بودن جامعه نسبت به مسایل مربوط به سلامت باروری، اطمینان از استقلال فرزندان وعدم کنترل فرزندان دسته بندی شد و سپس جهت پی گیری و ارایه راه حل مورد بررسی قرار گرفت. پیگیری و اجرای راهکارهای انتخاب شده منجر به ارتقای وضعیت سلامت باروری دانشجویان شد. با همکاری ریاست دانشگاه لرستان و تاسیس مرکز سلامت باروری بسیاری از خدمات مربوط به سلامت باروری در دانشگاه به دانشجویان ارایه گردید و در حال انجام نیز می باشد و مجری پژوهش هفته ای یک روز را به مشاوره در زمینه رفع مشکلات مربوط به سلامت باروری به دانشجویان اختصاص داده است. در این پژوهش یکی از منابع مفید در اطلاع رسانی دانشجویان رسانه بود که نقش بسیار موثری در آموزش و افزایش سطح آگاهی دانشجویان به عهده داشت.

نتیجه گیری: نتایج مطالعه نشان داد که آگاهی دانشجویان در ارتباط با مسایل مربوط به سلامت باروری و جنسی بسیار پایین می باشد و خانواده ها نقش بسیار کم رنگی در برطرف کردن این مشکلات به عهده دارند که در این زمینه، با توجه به یافته های پژوهش مسئولین دانشگاهها بایستی فرصت هایی را برای رفع مشکلات دانشجویان در این زمینه فراهم نمایند، تعداد مشاوران را برای حل مشکلات دانشجویان در زمینه مسایل مربوط به سلامت باروری افزایش دهند و بایستی یک چارت سازمان یافته در زمینه حقوق مربوط به سلامت باروری و جنسی در دانشگاهها داشته باشند.

کلید واژه ها: سلامت باروری و جنسی ، دانشجویان، جوانان

Tehran University of Medical Sciences
School of Nursing & Midwifery

The Design and Implementation of Reproductive Health Training Program for
Female Students of the Faculty of Science, Lorestan University: An Action
Research Approach

Under Supervision of:
Dr Zahra Behboodi Moghadam
Dr Soror Parvizi
Dr Nahid Dehghan Nayeri

**A thesis submitted to the Graduate Studies Office
In partial fulfillment of the requirements for
The degree of PhD in
Reproductive Health**

By: Fatemeh Yari
June 2015

Abstract

Introduction

Youth is defined as the time of transition into adulthood and an important period in a person's life. During this period new behavior is learned easier than adulthood. Therefore, special attention has to be necessarily paid to this period in order to promote the health. Addressing adolescent reproductive health issues is also a critical factor. This study aimed to assess the needs of students at a young age and sexual and reproductive health at the University of Lorestan was done to implement this approach.

Methods

At first In order to assess the reproductive health problems of individual student's in-depth semi-structured interviews as the main method used to collect data and between 40 to 90 minutes per session, and took a total of 25 sessions, in-depth individual interviews were conducted with 25 participants. To obtain rich information about reproductive health issues, in addition to interviews, focus group session was conducted in two sessions, 10 participants in each group were invited. Each focus group session lasted 75 to 120 minutes. Researcher problems through interviews with participants of extraction and the set list. In order to clarify the reasons for their formation and possible solutions, two focus group sessions done with 35 people who had the most trouble with problems. This number includes 19 female students of the Faculty of Science, 6 key officials Lorestan University, 4 of Reproductive Health Professionals, 4 personnel Lorestan University and 2 professors of the project. The two 120-minute sessions was with the research team and students to prioritize, determine the type of intervention and acceptable and then extracted and strategies were designed on the basis of all problems. Then, at a later stage (stage acting or run) the recommendations were implemented. In addition to evaluating the effectiveness of their interventions and the need to design a questionnaire that according to the results of the questionnaire on the quality and structure of the original questionnaire was designed. This study was to perform a complete cycle of action until the end of Persian date Ordibehesht 1394 lasted for 16 months.

Results

As a result of the analysis of data from content analysis, three themes and 7 categories respectively. Themes included: think of fertility as birth, the taboo of sexuality, the lack of communication between parents and children. These findings were the source of problems during the action and group meetings held in seven major lack of information and proper awareness about reproductive health, Lack of media attention to sexual and reproductive health-related issues, the lack of books on reproductive health for non-medical students, Cultural barriers and modesty about sexual and reproductive health issues, indifferent population to issues of reproductive health, Ensure the independence of children and children's lack of control categories and then to follow up and deliver solutions were

investigated. Follow-up and implementation of strategies was selected to improve the reproductive health of students and with cooperation president of the University of Lorestan and reproductive health center established many reproductive health services are provided to students at the University and director of research one day a week to consult on problems related to reproductive health is allocated to students. In this study a useful resource in informing students was the media that has an effective role in educating and raising the consciousness of the students.

Conclusion

The results showed that students' awareness in relation to sexual and reproductive health issues is very low and families' role in resolving these problems led to very low scores. In this regard, according to the findings, authorities shall provide opportunities to address the students in this field, the number of consultants increase to solve the problems of students in the field of reproductive health issues and must be organized a chart related to reproductive health and sexual rights in their universities.

Key words

Sexual and reproductive health, students, youth, Action Research